

Lp Lauri Läänemets
Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie: 05.04.2024 nr 1-6/2945-1

Meie: 19.04.2024 nr 2.3-5/24/1012-2

Arvamus siseministri määruse eelnõule

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile arvamuse avaldamiseks siseministri määruse „Siseministri määruste täiendamine seoses majutusteenuse kasutaja andmete töötlemisega“ eelnõu.

Meil on esitatud eelnõu osas järgmised tähelepanekud.

1. Eelnõu §-ga 2 täiendatakse migratsioonijärelevalve andmekogu (MIGIS) põhimäärust. Nimetatud paragrahvi punktiga 2 täiendatakse põhimääruse § 11 lõikega 2, mille järgi tehakse riskihinnangu alusel majutusteenuse osutajalt päritud välismaalasest majutusteenuse kasutaja andmete alusel automaatpäringuid erinevatesse andmekogudesse. Seletuskirja järgi toimub automaatpäring teistesse andmekogudesse eesmärgiga avastada Eestis seadusliku aluseta viibivaid välismaalasi.

Eelnõu sama paragrahvi punktiga 4 täiendatakse põhimääruse § 15 kahe lõikega. Nende kahe lõike järgi olukorras, kus automaatpäringust ilmneb, et välismaalasest majutusteenuse kasutaja on rikkunud välismaalaste Eesti viibimise või lahkumisega seotud tingimusi või ohustab avalikku korda või riigi julgeolekut, säilitatakse tema andmeid alates andmekogusse kandmisest 30 päeva, misjärel need kustutatakse. Juhul kui automaatpäringust ei ilmne eelkirjeldatud asjaolu, kustutatakse andmed viivitamata.

MIGIS kehtiva põhimääruse § 14 lõigete 2 ja 3 järgi andmekogu andmete töötlemine logitakse ning logisid säilitatakse kümme aastat päringu või kande tegemisest. Seega põhimääruse järgi logitakse andmekogus toimuv andmetöötlus. Põhimääruse seletuskirjas¹ (lk 5-6) on selgitatud, et *andmete MIGIS-esse kandmisega seotud toimingud on andmete kandmine MIGIS-esse ja MIGIS-e andmete kustutamine. /.../ Kande või selle muudatuse või täienduse tegemise aeg ning tegija ees- ja perekonnanimi tuleb salvestada logiandmetes*. Hetkel jääb aga selgusetuks, kas majutusteenuse kasutajate andmete töötlemisega seotud toiminguid üldse logitakse ning kui logitakse, siis milliseid toiminguid ning kus ja kui kaua neid logisid säilitatakse. Palume selles osas põhimäärust ja seletuskirja täiendada. Samuti märgime, et juhul kui nimetatud logisid plaanitakse samuti säilitada 10 aastat, siis vajab nii pikk säilitamise tähtaeg kindlasti täiendavat põhjendamist.

2. Määruse eelnõu §-ga 3 täiendatakse politsei andmekogu (POLIS) põhimäärust sarnaselt MIGIS-ga. Seletuskirjast nähtuvalt tehakse majutusteenuse kasutaja andmete alusel

¹ <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/671c8f45-7909-468b-862b-b133b30e5a2b?activity=1#TOfGRQOk>

automaatpäring POLIS otsimise andmestikku, Interpoli tagaotsitavate isikute andmekogusse ja Schengeni infosüsteemi eesmärgiga tuvastada tagaotsitava või teadmata kadunu asukoht ning ennetada, tõkestada, avastada ja menetleda kuritegusid. Samuti nähakse täiendustega ette andmete säilitamise tähtaeg sarnaselt MIGIS-ga. See tähendab, et kui majutusteenuse kasutaja andmete alusel saadakse teisest andmekogust tabamus, siis säilitatakse andmeid 30 päeva, mis on piisav aeg, et algetada päringutabamuse põhjal menetlus. Kui tabamust ei saada, siis kustutatakse andmed turismiinfosüsteemist viivitamata.

Samas ei ole ka POLIS puhul selge majutusteenuse kasutaja andmetega seotud töötlemistoimingute logimist puudutav. POLIS kehtiva põhimääruse § 23 lõike 4 järgi iga andmekogusse tehtud päring või kandega seotud toiming logitakse, kuid selgusetuks jääb, milline on üldse logide säilitamise tähtaeg alates nende tekkimisest kuni kustutamiseni. Seega ei ole selge ka majutusteenuse kasutaja andmete töötlemisel tekkinud logide säilitamist puudutav. Ilmselt vajavad põhimäärus ja seletuskiri logisid puudutavas osas täiendamist.

3. Eelnõu seletuskirja järgi on turismiinfosüsteem MIGIS ja POLIS alamsüsteemiks, mis põhimäärustes aga selliselt ei kajastu. MIGIS puhul on küll põhimäärust täiendatud selliselt, et loetletud on andmekogusse majutusteenuse osutaja poolt edastatud andmed kui MIGIS andmed, kuid POLIS puhul jääb selgusetuks, kas turismiseaduse §-s 24 loetletud andmed kuuluvad üldse POLIS-sse kogutavate andmete koosseisu. Seega ei ole ka selge, kas ja millised andmed päringutabamuse saamise korral andmekogusse 30 päevaks kantakse. Palume selles osas nii eelnõu kui ka seletuskiri üle vaadata ning täiendada selliselt, et põhimääruse lugejal oleks võimalik aru saada, millised andmed majutusteenuse osutaja majutusteenuse kasutaja kohta edastab, millises POLIS andmestikus neid andmeid säilitatakse, millised nende andmetega tehtavad toimingud logitakse ning kui kaua logisid säilitatakse.

Andmekaitse Inspektsiooni eesmärk andmekogude kontekstis on püüelda selle poole, et andmekogu reguleerivaid sätteid lugedes oleks kiirelt ja üheselt võimalik aru saada, miks mingeid andmeid kogutakse, kuhu neid kogutakse, milliseid andmeid kogutakse ja kellega neid jagatakse. Andmekogu põhimääruse eesmärk ongi luua siin selgust ja läbipaistvust ning selles osas on teatavaid vajakajäämisi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Koostaja: Terje Enula
terje.enula@aki.ee, telefon: 627 4144